

STAD VAN DE HONDEN

DEEL I

Voordat ze werden ingelicht door de Israëlische ambassadeur was er al een dag verstreken. Eigenlijk waren het twee etmalen. Het eerste werd zijn dochter nog niet vermist en verstreek zonder dat iemand alarm had geslagen.

In de ochtend van het tweede etmaal brak de pleuris uit en kwamen in de Negevwoestijn hulpdiensten, speurhonden en een helikopter in actie, zo werd hem later verteld. Aan het einde van dat etmaal kreeg Jaap een telefoontje van de Israëlische ambassadeur. En nog een paar telefoontjes, met steeds meer details, de hele avond door. De ambassade regelde tickets.

Op de derde dag zaten Jaap en Nicole in de businessclass van een El Al-toestel naar Tel Aviv. Hoewel de brede armleuningen hen van elkaar gescheiden hielden, waren Jaap en Nicole even dichter bij elkaar dan ze de laatste jaren van hun verdorde huwelijk waren geweest. Al geruime tijd sliepen ze in verschillende slaapkamers.

Nicole had op zijn afdeling gewerkt, ze was een van de verleidelijke vrouwen daar, en Jaap sliep met haar zoals met andere verpleegsters. Toen ze hem vertelde dat ze zwanger was van hem was Jaap achtendertig, Nicole achtentwintig.

Aanvankelijk was hij pissig dat ze de pil was vergeten, daarna vermoedde hij dat ze dat met opzet had gedaan, want hij was de hoofdprijs van de afdeling: vrijgezel, slank, een zwoele blik als het hem uitkwam, en geld als water. Misschien was het tijd om vader te worden en moest hij dit als een natuurwet aanvaarden, ook al had hij haar nooit als levenspartner gezien en waren er andere verpleeg-

sters die hij wellicht geschikter had geacht. Over abortus dacht hij conservatief, wat Nicole wist, dus liet de zwangerschap hem geen keuze.

Jaap kocht een dure bouwval langs de Vecht en liet die ruimen. Op die grond verrees een huis in de stijl van achttiende-eeuwse buitenplaatsen, maar dan nieuw, met een moderne keuken en achter de woonkamer, waar ze nooit zaten, een filmzaaltje. Hij had alles zelf ontworpen. Lea was anderhalf toen ze er introkken.

Hoe Jaap het best te omschrijven? In zijn beste jaren had Jaap wel iets weg van Al Pacino, een langere versie. Zo aantrekkelijk was hij. Hij had die macho-uitstraling vanaf zijn adolescentie, maar die bleek niet bestand tegen de tand des tijds. Naarmate hij ouder werd zweefde Al van hem vandaan. Na de verdwijning van zijn dochter was er niets van over. Pacino en kaalheid gaan niet samen.

En Nicole? Als zij met een beroemdheid vergeleken kon worden, dan had zij in het beste licht op de beste dagen van haar beste jaren, dat wil zeggen vóór haar huwelijk met Jaap, vergeleken kunnen worden met de zangeres Blondie, dezelfde brede jukbeenderen, ook blond, groene ogen, dezelfde sensuele uitstraling. Daar moest Nicole hard aan werken. Voordat zij de eerste keer met hem in bed belandde, had zij maandenlang in een sportschool gezweet en met verschillende soorten make-up, haarstijlen en kleding aan de 'persona' gewerkt die hem zou bevallen. 'Hij is voor mij,' had ze bevriende collega's laten weten.

Leken Jaap en Nicole echt op die beroemdheden? Op de afdeling vonden ze van wel, en daar was Nicole verguld mee.

'Iedereen vindt dat jij op Al Pacino lijkt,' had ze een keer opgemerkt toen ze zwanger was.

'Die lelijkheid?' had hij geantwoord.

'En lijkt ik nog steeds op Blondie?' had Nicole gevraagd.

'Er is niemand die op jou lijkt,' had hij gezegd.

Nicole had er geen twijfel over gehad dat hij dat positief had bedoeld. Dat was ook zo. Later veranderde dat.

Na de verdwijning van Lea, waarover later in dit verhaal wat uitvoeriger wordt verteld, werd het nodig om op onbekende mensen die hij ontmoette de naam van een filmster te plakken; het was Jaaps ezelsbruggetje om gezichten en de bijbehorende namen bij elkaar te brengen. Voor bijna alles had hij een belachelijk goed geheugen, maar sinds Lea weg was kreeg hij moeite met gezichten en namen. De naam van een Hollywoodster hielp. Hij was een filmfreak. Filmgezichten onthield hij vlekkeloos. Hij liet in zijn eigen ziekenhuis scans van zijn hoofd maken, maar in zijn hersenen was niets te zien, geen alzheimer, geen parkinson. Het moest mentaal zijn, dit onvermogen om namen en gezichten bij elkaar te houden. De medische term was prosopagnosie. Hij legde er zich bij neer.

2

Jaap begon zich aan Nicole te ergeren. Het tragische besef dat hij dat deed brak door op een avond tijdens een etentje met een bevriend echtpaar, de man was een collega van hem in het AMC. Het was haar schrille stem, die in niets aan die van Blondie deed denken, waarin een trilling school die hij al lang verafschuwde, eigenlijk al vanaf het begin; hij hoorde bangheid, onzekerheid, onderdanigheid, en hij wist dat zijn ergernis niet minder zou worden.

Toen ze elkaar net hadden leren kennen en de seks oké was, ervoer hij diezelfde stem als opwindend omdat ze de indruk wekte ervan te genieten wanneer hij haar met lust overrompelde. Maar als er geen seks was, dan verdroeg hij die stem niet.

Vanaf die avond zag hij meestal haar zwaktes, althans wat hij als zwaktes ervoer, en begon hij op haar neer te kijken, wat hij zelf

verafschuwde. Nicole was de moeder van zijn dochter. Hij hoorde haar te respecteren, haar lief te hebben.

Zolang ze niet sprak en hij haar hysterisch hoge stem niet hoorde, ging het wel. Hij veronderstelde dat zij niet wist dat hij soms van haar walgde. Soms werd hij vermorzeld door medelijden en kocht hij een ring of een horloge, kostbare onzin waarop zij prijs stelde en die zij aan vriendinnen en kennissen kon showen. Hij stelde het onvermijdelijke uit. Maar hoelang kon hij haar nog verdragen?

Indertijd was voor hem een abortus niet aan de orde geweest. Hij hield zich bezig met het leven, niet met de dood. En leven begon voor hem bij de bevruchting. Hij wist niet hoe hij daar anders over kon denken. Later had hij spijt van zijn rechtlijnigheid, een abortus had dit huwelijk kunnen voorkomen. Maar dan was Lea er niet geweest. Een kind van een huwelijk dat niet deugde.

Nicole was niet gek of ongevoelig. Ze durfde in zijn aanwezigheid nauwelijks meer dan een paar woorden te zeggen, over wat dan ook. Ze vreesde zijn uitvallen, waarin hij haar met een enkel woord kon vernederen, vooral in gezelschap. Jaap veronderstelde dat Nicole wist dat hij dat soms met opzet deed. En hij zag dat Nicole zag dat Lea dat ook zag. Hij kon niet uitsluiten dat zijn ergernissen Nicole hadden getransformeerd in een bang, onzeker wezen, maar ze probeerde haar onzekerheden te verbergen. Of was ze dat altijd al geweest en was het hem niet opgevallen toen ze elkaar leerden kennen?

Lea werd een stille puber, met een nerveuze oogopslag die Jaap aan haar moeder deed denken, en vermoedelijk zag zijn dochter de weerzin die hij daarbij voelde. Hij schaamde zich dat hij over Lea kon denken: o nee, als ze maar niet wordt zoals haar moeder. Misschien was hij gewoon een schoft en hufter en had hij ongetrouwd moeten blijven. Het was niet goed, niet goed, en hij verwenste zichzelf als hij alleen was, zoals in de auto op weg naar het AMC, waar hij mensen ging redden en waar hij de status had van een halfgod. En toen kwamen die telefoontjes van de Israëlische ambassade.

Lea wilde ‘uitkomen’, zoals joden dat noemen: ze wilde joods worden. Jaap was joods, Nicole niet. Jaap was het kind van ouders die als onderduikers de oorlog hadden overleefd, en na de bevrijding – een curieuze term voor mensen wier families waren uitgemoord, zij hadden nooit een bevrijding beleefd – waren ze getraumatiseerd en wel trouw gebleven aan de oude tradities. Vanaf zijn zevende had Jaap Hebreeuws moeten leren, hij had op zijn dertiende bar mitswa gedaan, maar na de vroege dood van zijn vader had hij nooit meer een voet in de synagoge gezet.

Een paar keer had hij Israël bezocht. Hij werd niet warm of koud van het land en van wat de joden daar ondernamen. Zakelijk had hij er op uitnodiging van collega’s, die zijn expertise goed konden gebruiken bij lastige ingrepen, zinnige en ontspannen dagen doorgebracht. Bij elk bezoek had hij geslapen met Barbara (later, veel later, dacht hij: ook al had hij bij haar geen ezelsbruggetje nodig, ze had de looks van Penélope Cruz), een prachtige jonge neurochirurg van Argentijnse afkomst die op de deur van zijn kamer in het Sheraton in Tel Aviv had geklopt, omdat ze na een middag in een conferentiezaal naast hem te hebben gezeten nu seks met hem wilde. In die zaal hadden hun armen elkaar opzettelijk per ongeluk aangeraakt, daarna de vingers, en de blikken die ze wisselden brachten hem op gedachten die hij niet had moeten hebben. Zijn huwelijk was kapot, maar hij was trouw. Een woord telde voor hem. Maar ze was onweerstaanbaar mooi en ze kuste hem nog voor de hoteldeur in het slot was gevallen.

Later, toen het niet meer aan de orde was, had Jaap er spijt van dat hij zich niet meteen van Nicole had losgemaakt en naar Tel Aviv was teruggekeerd om Barbara te bevrijden van het klotehuwelijk met haar manisch-depressieve man – dat klonk heroïsch, hij had de optie gezien en had erop kunnen kauwen, maar hij had er niets

mee gedaan. De seks met haar was de beste die hij ooit had beleefd, wat dramatisch klonk, maar het was waar. Bij elk bezoek brachten ze een of meer nachten met elkaar door in het Sheraton aan het strand van Tel Aviv. Met haar voelde hij zich vrij, tijdloos en zelfs vrolijk. Hij hield de affaire verborgen voor Nicole, en Barbara bezwoer hem dat haar man niets te weten mocht komen.

Binnen tien jaar na Lea's geboorte leefde hij met de zekerheid dat hij een rampzalig huwelijk onderhield. Hij had een leven met Barbara kunnen leiden, maar hij moest toegeven dat hij zich aan zijn werk had vastgeklampt – hij was een van de beste neurochirurgen ter wereld – en de jaren had laten verstrijken. Na Lea's verdwijnen werd hij een kale, ingestorte versie van Al Pacino, en kon hij zich niet voorstellen dat Barbara voor hem uit haar jurk zou stappen.

Jaap schaamde zich voor wat hij onderweg was kwijtgeraakt: de haren, de jeugd, nieuwsgierigheid. Regelmatig dacht hij aan Barbara, en hij vroeg zich af of zij aan hem dacht. Hij was bang dat dat niet zo was.

Nicole was net zo ongelovig als hij, maar met een katholieke achtergrond. Raadselachtig zoals dat gaat: hun stille dochter begon zich als dertienjarige te verdiepen in de tradities van haar joodse grootouders waar Jaap geen binding mee had. Lea las de boeken van Mozes, verdiepte zich in de oude geschiedenis, de Holocaust, en zij meldde zich bij de Liberale Joodse Gemeente in Amsterdam, waar ze werd opgenomen in een groepje meiden dat ook hun jodendom wilde bevestigen, allen met een joodse vader, wat om de een of andere reden geen betekenis had voor de rabbijnen; die gaven alleen een certificaat van joods-zijn af wanneer de moeder joods was. En Lea wilde dat certificaat.

Na haar eindexamen wilde zij een zogenaamde *birthright*-reis naar Israël maken, een gratis reis georganiseerd door een Israëliëse

organisatie voor jonge joden en vaderjoden en grootvaderjoden die op zoek waren naar hun 'roots'. Lea slaagde en ging op reis. Deze driften van zijn dochter hadden Jaap bevreemd, maar gelaten had hij het geaccepteerd. Aan het einde van haar verblijf wilde ze wat langer in Israël verblijven, vertelde ze haar moeder, die het met Jaap besprak. Hij had Nicole gezegd dat dat in orde was.

Samen met een Amerikaanse jongen verdween ze, loste ze als het ware op in een koude woestijnnacht. Lea was achttien, Joshua Pollock twintig.

Zelf had Jaap die vergelijking nooit gemaakt, maar het volgende kan worden opgemerkt: Lea had iets weg van een piepjonge Gal Gadot. En Joshua kon vergeleken worden met Bradley Cooper in zijn ongerepte, hongerige versie van 1995, toen hij nog Engels en Frans studeerde. Mooie jonge mensen.

4

In het AMC nam Jaaps team de operaties over die hij had moeten doen, en na aankomst in Israël werd hij samen met Nicole in een politiewagen naar de plek in de Negevwoestijn gereden waar spullen van Lea en Joshua waren aangetroffen.

De kinderen hadden in een B&B overnacht en waren 's nachts de reusachtige krater ten zuiden van het dorpje Mitzpe Ramon in gefietst, een tocht van ruim een uur, naar de ruïnes van het Saharonimfort, duizenden jaren geleden gebouwd naast de enige waterplek in de hele streek, de Saharonimbronnen. Dit fort lag op de specerijenroute van het zuiden van het Arabisch Schiereiland naar de havens aan de Middellandse Zee.

De Ramonkrater was een enorm gat in de zand- en steenwoestijn met een diepte van meer dan vierhonderd meter, een lengte van

veertig kilometer en een breedte van negen kilometer, onderaan steile ravijnwanden. Sommige reisgidsen zeiden dat de monsterkrater de vorm had van een hart – had dat Lea en Joshua aangetrokken, een afdaling naar het veertig kilometer lange hart? Hun kleren en boeken en toiletspullen lagen nog in de B&B.

Die nacht had Joshua een rugzakje van lichte kunststof gedragen met een boek van de antropoloog Raphael Patai genaamd *The Hebrew Goddess*, vier flesjes water en een paar appels en bananen. Dat rugzakje en hun telefoons, ze hadden allebei een iPhone 4s, waren tijdens de hectische tweede dag gevonden. De gehuurde fietsen waren nooit meer gezien. Lea en Joshua hadden foto's van elkaar gemaakt, jong en vrolijk en onbezonnen.

Een filmpje dat Lea had gemaakt werd geanalyseerd door de beste breinen van de IDF, het Israëlische leger.

In het scherpe, maar ook spookachtige licht van de telefoon lacht Joshua naar haar.

'Is het echt waar?' hoor je Lea zeggen.

Joshua knikt.

'En dat is hier ergens?'

'Klopt.'

'Maar...?' zegt ze.

'Je mag niks bij je hebben, geen kleding. Helemaal...'

'Naakt,' zegt Lea. 'Maar het is koud.'

'Dat zijn de regels van het spel.'

5

Een dag later arriveerden Joshua's ouders uit San Diego. Net als Nicole en Jaap oververmoeid en tegelijk vol adrenaline en overtuigd van de gedachte dat zij dit niet hadden verdiend. Ze verbroederden

binnen enkele tellen, deelden zorg en hoop en boosheid en angst. Samuel Pollock, een gedrongen, gezette man met dik wit haar, was rijk geworden met bedrijfssoftware. Joyce Pollock was graatmager en ging gekleed in peperdure designerkleding (Jaap werd daarop gewezen door Nicole, hij had er geen oog voor). In materiële zin hadden de Pollocks alles, dus ook een inwonend echtpaar dat het huishouden verzorgde en kookte, vier auto's, een huis aan Lake Tahoe, een privéjet die ze met zes andere vermogende families deelden. Sinds een telefoontje van de Israëliëse consul in Los Angeles begrepen ze dat alles wat ze hadden geen donder betekende zonder Joshua.

Als Jaap aan hen dacht, besefte hij dat Sam hem herinnerde aan de prachtige acteur Rod Steiger, die al weer vergeten was maar ooit met Marlon Brando in de Hollywoodklassieker *On the Waterfront* had gespeeld. Sam leek op de te zware Steiger in de latere fase van zijn leven, toen hij geen hoofdrollen meer kreeg. Joyce was een nog dunnere variant van de altijd dunne Nicole Kidman. Joyce was een halve kop groter dan Sam.

In hun hotelkamer bekeken ze de dertig seconden die Lea met haar iPhone had vastgelegd. De Pollocks verontschuldigden zich voor Joshua's gedrag, alsof hij de oorzaak was van de verdwijning. Twee nachten hadden de kinderen – *the kids* – in één kamer geslapen, wat de Pollocks in verlegenheid bracht. Stil lag in de kamer in de B&B Lea's aangebroken stripje anticonceptiepillen.

Lea had haar moeder verteld dat ze met een paar vriendinnen nog wat zou rondtrekken, wat dus niet waar was geweest. Eerder had ze Nicole toevertrouwd dat er een leuke Amerikaanse jongen was op de kibboets in het noorden, ook een birthright-zoeker, met een joodse moeder. Lea wilde alles in het werk stellen om ook joods te worden.

Gedacht werd aan een ontvoering. Het was groot nieuws in Israël: de verdwijning van de dochter van professor Jaap Hollander, de